

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

IV. Multi ad videndum & audiendum Calvinum Genevam se conferunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

In quo sane si quisquam alius, Calvinus solum gererebat. Ad disciplinam illam quod attinet saepe ejus tentata est reformatio, saepe alia forma proposita, Calvino semper obnitente. Unde multa ac magna turbae ac seditiones exorta sunt, praesertim anno M. D. XLVIII. M. D. LIV. M. D. LV. Beza ait, Calvinum non semel nudis se gladiis medium objecisse, ac sua tantum praesentia furibundos, ac desperatos homines revocasse. Quotiescumque ille sive in Consilio sive in Consistorio a se formato, (de quo sequente libro dicam) sententiam dicebat, nemo erat ex omnibus qui vel solo verbo contra mutire auderet, Adeo omnes non modo in sententiam ejus pedibus ibant, sed ultro etiam antequam dixisset, applaudebant. Quid multis? Voci ejus omnes obediebant. Satis erat hic illud Pythagoraeorum *Αυτός έπα*. Nullum ex ejus ore verbum evolabat, quod non pro ipsius Veritatis filia haberetur. Tanto opere illi omnes verebantur. Interim sub illo sanctitatis velo, invidium ille & nihil nisi vindictam spirantem animu occultabat, cujus quidem aculeos & vim multi senserunt, tum praesertim postquam ille absoluti imperii ac nullis limitibus circumscriptae potestatis dulcedinem degustavit, & degustata, imperiose usurpavit. Quod si quis opponere se ausus esset, Deum immortalem quomodo ille excandesceret! quomodo tumultuaretur! Is ipse qui tam liberali penicillo laudes ejus depinxit, ait, quum sua natura ipse esset cholericus, & ingenio mitis prompto, hominum quorundam immodestia, infinita negotiorum varietate ac multitudine quae pro Ecclesia Dei quotidie sustinebat, ac tandem sub vita finem familiaribus sibi morbis, difficiliorem aliquanto ac morosiorē fuisse reddidit. Heshusius in Defensione sua affirmat, visum esse Calvinum judicio in quo de capite alienos agebatur, assistentem, & mortis sententiam in reum ferentem. Cajetus ait, in politicis negotiis Calvino semper inter magistratus ac primores Reipublicae locum fuisse, etiam in criminalibus judiciis: eaque se ipsum gloriatum esse. At hoc in Catholica Ecclesia nequaquam permissum est, in qua Ecclesiastici judices non modo nullam habent de capite cujusquam statuentis potestatem, sed etiam scribis si qui adsint ex Ecclesiastico ordine, decreto quo quis mortis damnatur scribendo interesse non licet, qui vero contra faciunt, in irregularitate incidunt, & beneficiis Ecclesiasticis privantur. Alius vir erat Calvinus, qui inter magistratus suum obtinebat locum, & una cum civitatis Syndico tribunali insidebat, cum eisdem ibat, & inter praecipuos

magistratus medius, uni praetori primum locum cedebat. Sic omnes narrant qui vel Genevae educati sunt, vel Genevensium res experientia norunt. Margarita Navarra regina, Princeps benigna admodum & liberalis, quatuor Francorum, ut vocant, millia ad Calvinum Genevam miserat, in pauperes exules ac profugos Gallos distribuenda. Quae quidem ille accepit, in distributione tamen mala fide versatus est. Hac de re certior facta regina, de Calvino conquesta est. Calvinus in Consilio factu suu excusavit, & quibus potuit praetextibus palliavit. Ut vero satis sapere sibi ejusmodi excipiendos impetus esse, nec vel omnes reginas hili se facere ostenderet, insolenter admodum reginae, ad refutandam, uti dicebat, calumniam, scripto respondit, quod & coram senatu civitatis legit, eoque praesente obsignavit. Idem tamen postea aliud submisit admodum & humiliter scriptum pro illo supplicavit, ac nuncio ad reginam perferendum dedit. Hac fraude postea in apertum erumpente, Calvinus toti civitati fabula fuit, ut Bolfecus ait, qui tum Genevae vixit.

Qui Genevam ultro citroque comabant, dici non potest quam effusi in Calvini laudes fuerint, quas non pleno, tantum ore, verum etiam buccinis decantabant, tan taque narrabant miracula, ut nullus esset juvenis, qui quidem emancipatus ac sui juris esset, qui non hujus tanquam alterius & novi sancti Pauli Apostoli videndi desiderio afficeretur. Tantos vero ille laudum suarum habebat praecones, ut praedicandis illis satiam non possent. Ex quo fiebat, ut plures undique Genevam, tanquam alteram Corinthum, ad novam hanc Laide confluerent. Quinetiam multi relicta patria, in illum Sabaudiae angulum commigrarunt: quam nonnulli Hierapolim, id est, sanctam Civitatem, appellarunt: ut Stephanus le Roy in suo de Martyribus, libello. Ex omni vero hominum genere nulli facilius insecuti sunt, quam pictores, horologiorum artifices, aurifabri, librarii, typographi, & quicumque in aliquo artificii genere excellebant. Ut enim tabula quanto candidior est, tanto facilius infuscatur: sic fraude haereticorum acutioris ingenii homines facilius capti sunt quam Minerva, ut dicitur, pinguioris. Omnes haereticos, quorum vita non minus erat dissoluta quam opera licentiosa, dum colores suos terunt, dum horologiorum rotulas ordinant, dum Chimerae suas arti insculpunt, dum varia ducunt emblemata, intellectu sui acumine ipsos duolos perforare ac penetrare satagebant, ac tot animo phanta-

p̄t̄asias cōcipiebāt quot hexacontalithos colores de se reddit. Omnes elegat̄iores Poēt̄a huic se fact̄ioni admiscebant. Non minus vere quam scite sapiēs ille Imperator M. Aurelius ait, lupanaria omniū formosissimis feminis, ac viris robustissimis repleti fortissimos quosq; latrones; subtilissimos, fures & impostores evadere. Eodem modo nascētem aut j̄ā vix natā h̄eresin homines acutissimi amplexi sunt, eo quod Fidei clypeo non essent armati; ac dum Ecclesiā voluerūt perdere, se ipsos perdidērūt, Dei donis nō aliter quam furiosus gladio, ad se & alios lādendos atq; interimendos usi. Inter litteratos primi fuerunt Medicinā Doctores, ut qui non nisi certissimis argumentis credere vellent. Qui postquam omnem rerum Naturalium scientiam diligēter evolvisse, nec Christianæ religionis mysteriorum causas reperire atq; enucleare possent; pleaq; nullius momēti, alia vero impossibilia esse credere cōeperunt, ut quæ intellectus sui angustiis cōprehendere nequirent. Ex quo factum est, ut non minus incertam ac fluctuantem religionē amplexi sint, quam scientia ipsorum incerta est; ac potius male sanis h̄ereticis, quam sanis Catholicis sese adjunxerint. Et sicut scarabæus neglecta rosa stercois quarit, ipsiq; Medici ex variis speciebus inter se cōmissis pharmaca sua cōponunt: sic homines isti ex variarum religionum colluvie novā aliquam sibi religionem conficiunt, tam ab aliis quā à se ipsa discrepantem. Videre adhuc est senes quosdam, quod reliquū ipsis ætatis est sine ullo religionis exercitio transigentes, quibus illa una est religio quod nullā religionem habēt. Ne tamen honestiorum aliquot ex hoc hominum genere famam hic ac memoriam ladā, quosdā qui ex lapsu resurrexerunt, & ad Catholicam reversi sunt Ecclesiam, hoc loco recēsebo: inter quos est Raoullius le Maître, Henrici IV. Christianissimi regis Medicus ordinarius. Faient apud Lemovices non ignobilis Medici, mentionem omittere hic non possum: cui mors non minus felix quā infortunata vita obtigit. Hic à puero Calvinismo innutritus, quam à vitæ meta nō procul abesset susp̄sus est, in sine paroxysmi cujusdā febrilis, visum sibi esse angelū, æternæ damnationis reum ipsum pronunciantem, nisi h̄eresin abjureret. Quia ergo literatus erat, nec vanum hoc spectum esse facile intelligebat, rogavit, ut docti aliquot viri, & imprimis de Societate Jesu, accerserentur: cum quibus collato sermone, spacium pœnitendi nactus, h̄eresi renunciavit, librosq; à se contra Catholicam Ecclesiam scriptos, ad ignem ipse damnavit. Hic

Hic ego vos rogo Calvinista, ut vel unum Catholicum proferatis, qui in mortis articulo religionē suā mutavit. Nullum reperietis. At cōtrario plurimi ex vestris extrema sua susp̄ritia in Catholicæ gremio Ecclesiæ reddiderunt, qui toto vitæ suæ tempore antea eandē impugnant. Sic dominus de Morlas, vir nobilitate ac doctrina præstans, postquā in Calvinistica religione consensisset, in ipso mortis articulo protestatus est, se ut Catholicum mori vellet; veniaq; petita, Religiosū hominis copiam sibi fieri petiit cui peccata confiteretur. Eodem modo Fajus extremum vitæ diem clausit, quum pridie adhuc Calvinista se professus esset. Sic centeni aliquot alii qui id fecerunt, proferri possent. Vnum adhuc exemplum non possum quin citem hoc loco, quod Anno MDCL. eodē tempore dum Caput hoc conscribo accidit, quodque ex Actis Curiaē nostræ probari potest. Homo quidam honesto loco natus, accepta mortis sententia, Ministrum qui in ultimo hoc actu sibi assisteret, accersiri jussit. Interea dū hic quæritur, Religiosus quidam ad eum venit, & consolari eum incipit. Adductus tandem Minister, Religiosum rogat ut secedat paulisper, neq; ovem suam sibi surripiat. Morem gerit ille, & in angulum cubiculi secedit. Post multa verba reus Ministrum sic alloquitur: Domine Minister, jam viginti annos vestram ego religionem sequutus sum, sed jam eam desero. Aliqua enim animum meum spes tenet, Deū mei miseritum; & S. Spiritus quem unumquemq; nostrum habere jactatis mihi dicat, religionē simplicis hujus monachi veram, vestram vero falsam esse. Quare permittite, quæso, ut eum pax in Catholica Ecclesia moriar. Sic ergo Religiosus munus hominis consolandi, à Ministro ante sibi ereptum, rursus sumpsit. Minister vero discedens, cum vi veritatis coactus dixit, Deum in extremo vitæ unicuique gratiam suam inspirare prout velit. Sed cōdiverticulo redeo, porro offensurus; quomodo etiam acutissimi homines à Calvino dēcepti, sordēs eius pro atro amplexi sūt.

V. Vir quidam ex Aquitania nobilissimus mihi narravit, se quum Tolosa in Academiā xysto eum sociis aliquot deambularet repentinā quandā Spiritus S. vim sensisset: non quidem illius qui in forma columbæ super Christum descendit, nec eius qui in Apostolis sub forma dispersitæ linguæ apparuit, sed novi cujusdam & invisibilis Spiritus, qui Calvini & Geneva nomen assidue auribus ipsorum inculcabat, & animo insinuabat, similis illius, quem Zuinglius nescire se ait, utrum albus an ater fuerit. Hic velut